

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá tématem Sociálně vyloučená lokalita a její vnímání komunálními politiky. Téma je sledováno na třech konkrétních obcích v rámci jednoho regionu a přístupu tamních komunálních politiků k problematice sociálního vyloučení, přičemž těsná blízkost obcí umožňuje sledovat i rozdílnost přístupů jednotlivých samospráv k problematice sociálního vyloučení.

V práci je vymezen pojem sociální vyloučení a tento pojem je také popsán historicky jak ve světovém, tak evropském kontextu. S pojmem sociální vyloučení úzce souvisí téma vyloučená lokalita a přijetí sociálně ohrožených lidí majoritní společností, proto je této oblasti věnována druhá kapitola práce. Další oblastí, zpracovanou na základě odborné literatury, je popis konkrétní situace v ČR, možnosti a působnost státní i komunální politiky. V poslední kapitole jsou přiblíženy možnosti podpory a práce se sociálně vyloučenými občany.

Za klíčového aktéra v sociálním začleňování lidí ohrožených sociálním vyloučením je v mnoha odborných studiích považována obec a její samospráva. Ve fungování a podpoře sociálně vyloučených lidí je však mezi obcemi velký rozdíl. Sociální odbory některých obcí jednájí proaktivně, jiné nikoliv. Hlavním rozdílem je přístup vedení samosprávy, na což je zaměřena výzkumná část práce. Tato část práce přináší popis postojů členů samospráv k sociálně vyloučeným lidem ve třech konkrétních obcích v jednom regionu ČR. Vlastní výzkum v praktické části práce odkrývá vztah komunálních politiků a komunálních úředníků k inkluzi a odhaluje, do jaké míry pocítují komunální politici zodpovědnost za proces sociálního začleňování v místě, ve kterém se nachází sociálně vyloučená lokalita.

Vzhledem k tomu, že se v průběhu výzkumu ukázalo, že dotazovaní komunální politici problematiku sociálního vyloučení vnímají z větší části jako etnický problém, resp. problém romský, věnuje se práce také elementárním aspektům romské otázky a na příkladech vzájemného soužití s Romy, které uvádějí komunální politici, často problematiku sociálního vyloučení demonstruje.

Z výzkumu vyplývá, že komunální politici sociálnímu vyloučení rozumí rozdílnými způsoby, uvědomují si, že by se jeho řešení měli věnovat, ale nemají jasnou představu o tom, jak. Proto se buď v situaci neangažují, nebo bez předchozího plánování zkouší ojedinele podpořit sociálně vyloučené občany v bydlení či krátkodobě zvyšovat

zaměstnanost sociálně vyloučených lidí, zejména nabídkou výkonu veřejně prospěšných prací. Nepocítují odpovědnost za problematiku sociálních dávek, tu přesouvají na stát. Nemají dobrou zkušenost se spoluprací s neziskovými organizacemi.

Ve výsledku přináší práce také doporučení, jak situaci v obcích, které v sobě zahrnují sociálně vyloučené lokality, zlepšit. Navrhuje komunálním politikům zejména potřebu vytvoření demografické analýzy a plánu strategického rozvoje obce, který by obsahoval postup v začleňování sociálně vyloučených lokalit.

Klíčová slova: sociální vyloučení, sociální začleňování, sociálně vyloučená lokalita, komunitní práce, komunální politici, agentura pro sociální začleňování